

Programmabegroting

2023 - 2026

Waarom dit programma?

Dit programma bevat de onderdelen: Transparante overheid, een goed functionerende wendbare organisatie en de slimme inzet van middelen.

In dit programma staan ook de algemene inkomsten van de gemeente. Dit onderdeel is verplicht op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Dit programma is daarom afwijkend van de andere programma's. Het wettelijk verplichte bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel en moet daarom eveneens hier worden opgenomen. Het is ten slotte ook verplicht om de overhead of interne bedrijfsvoering in dit programma op te nemen.

Wageningen is dienstbaar aan datgene waar de samenleving behoefte aan heeft. De organisatie heeft een professionele bedrijfsvoering die een goed functionerende en wendbare organisatie (bestuurlijk en ambtelijk) ondersteunt, ongeacht welke veranderingen er zijn. Hierdoor kunnen we tijdig inspelen op veranderingen om tot een effectieve en efficiënte dienstverlening te komen. Als gevolg hiervan kunnen inwoners en ondernemers beter gebruik maken van hun rechten en voldoen aan hun verplichtingen. Daarnaast krijgen inwoners en bedrijven zo optimaal mogelijk zeggenschap binnen de onderwerpen die we samen willen realiseren in Wageningen en in de regio. We handelen hierbij vanuit de drie pijlers vraag gestuurd, resultaatgericht en proces georiënteerd.

Een transparante overheid is een voorwaarde om de afstand tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven zo klein mogelijk te houden en begrip te krijgen voor elkaars standpunten, meningen en handelen. Het is ook een voorwaarde om stappen te zetten in de democratische vernieuwing, waarbij we op zoek gaan naar nieuwe vormen van samenwerken in de stad, met onze inwoners, bedrijven en instellingen, maar ook met andere overheden en regionale partners.

ICT, digitalisering, informatietechnologie en data zijn in dit tijdperk van groot belang geworden mede door Covid-19. Data biedt grote kansen en het slim gebruik maken van die data beïnvloedt onze manier van werken en organiseren. Data kan waardevolle informatie bevatten en inzichten geven over de stad. Deze inzichten benutten we om de stad verder te brengen. De inzet van data is ondersteunend aan de ontwikkeling van efficiënte en transparante overheid en draagt bij aan het voeren van duurzaam beleid.

We zorgen voor een slimme inzet van middelen en effectief risicomanagement. Ook zorgen we voor extra inkomsten door bijdragen en belastingen vanuit de stad. De mogelijkheid bestaat dat, door een stijging van de kapitaalmarktrente, middelen niet toereikend zijn om de geplande meer-jaren investeringen uit te kunnen voeren. De landelijke wetgever geeft gemeenten geen bevoegdheden om via nieuwe belastingen extra inkomen te genereren.

Als overheidsorganisatie hebben we te maken met elkaar in rap tempo opvolgende veranderingen en opgaven in onze omgeving. Sommige veranderingen en uitdagingen zijn onvoorspelbaar. Een actueel voorbeeld hiervan is de corona pandemie en de gevolgen van deze crisis voor de gezondheid en het welzijn van mensen en de economie. Het is noodzakelijk om als organisatie (snel) op dergelijke ontwikkelingen in te kunnen spelen. De bedrijfsvoering heeft met het oog op 'de hybride organisatie' van de toekomst versterking nodig. De basis moet op orde zijn om een wendbare organisatie te kunnen zijn en noodzakelijke veranderingen aan te kunnen.

We adviseren de organisatie over de inzet van bedrijfsmiddelen, zodat de organisatie effectief vraagstukken, zoals de 3 groene draden (Meerwaarde van groen, Verbeteren van klimaat en vergroten duurzaamheid, Verminderen van sociale ongelijkheid) kan oplossen. We zorgen dat onze medewerkers flexibel en duurzaam inzetbaar zijn en tevreden (samen) kunnen werken binnen de fysieke, digitale en mentale werkomgeving. Op deze manier wil de Gemeente Wageningen een aantrekkelijke werkgever zijn en talent aan zich binden.

Om wendbaar te kunnen zijn moet een organisatie vanuit dit kader in ieder geval capabel zijn op 4 aspecten:

- Het tijdig signaleren van veranderingen;
- Het snel kunnen bedenken van passende maatregelen;
- Snel besluiten kunnen nemen over de te nemen maatregelen;
- Het kwalitatief goed en snel kunnen implementeren van genomen besluiten.

Meerwaarde van groen, Verbeteren van klimaat en vergroten duurzaamheid, Verminderen van sociale ongelijkheid

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambities actueel:

- 3.1 Transparante overheid
- 3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie
- 3.3 Slimme inzet van middelen

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

3.1 Transparante overheid

Wat willen we bereiken?

We zijn een transparante overheid die in de dienstverlening de volgende kernwaarden hanteert: Integraal, aanspreekbaar, gastvrij, transparant, zorgvuldig, toegankelijk en gelijke informatiepositie.

Doelen

3.1.1 We halen minimaal een 7 op onze klanttevredenheidsonderzoeken naar dienstverlening

We halen minimaal een 7 op onze klanttevredenheidsonderzoeken naar dienstverlening.

Beoogde resultaten

- Er is een goede accurate persoonsregistratie.
- Onze dienstverlening is afgestemd waar mogelijk met onze ketenpartners en medeoverheden zodat inwoners, ondernemers en organisaties integrale optimale dienstverlening ervaren.
- We bieden toegankelijke, transparante en veilige dienstverlening en dragen zorg voor gelijke informatiepositie.
- We zijn duidelijk en transparant over de rol die we innemen in processen en wat inwoners, organisaties en bedrijven van ons kunnen verwachten en andersom.

Doelen

3.1.2 Dienstverlening voortdurend verbeteren passend bij de landelijke ontwikkelingen en bij de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties

Dienstverlening voortdurend verbeteren passend bij de landelijke ontwikkelingen en bij de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties.

Beoogde resultaten

- Dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties op een correcte en gastvrije wijze via de contactvorm die zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet (coronaproof).
- Onze dienstverlening sluit aan bij de huidige behoeften en ontwikkelingen.
- Zicht hebben op de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties.

Doelen

3.1.3 Democratische vernieuwing en bestuurlijke vernieuwing

Democratische vernieuwing en bestuurlijke vernieuwing.

Beoogde resultaten

- Alle inwoners, bedrijven en organisaties zijn in staat om mee te praten over het gemeentelijk beleid.

Doelen

3.1.4 Uitvoering van representatietaken en dergelijke is op het niveau zoals in de afgelopen jaren

Uitvoering van representatietaken en dergelijke is op het niveau zoals in de afgelopen jaren.

Beoogde resultaten

- Taken voor representatie en dergelijke zijn uitgevoerd, onder andere de verplichtingen voor college en raad.

Doelen

3.1.5 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd dit betreft:

- Recht op informatie van de overheid ligt vast in de Grondwet en de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob).
- Burgerlijk wetboek (taken burgerlijke stand).
- Wetgeving met betrekking tot de Basisregistraties Personen (BRP), Adressen & gebouwen (BAG), Waardering onroerende zaken (WOZ).
- Artikel 213 Gemeentewet schrijft voor dat de raad bij verordening regels vaststelt voor de controle op de inrichting en beheer van de financiële organisatie. Elke gemeente is bij wet verplicht een rekenkamer of een rekenkamerfunctie in te stellen.
- Digitaal toegankelijk maken van dienstverleningskanalen conform Besluit Digitale Toegankelijkheid.
- Kieswet, verkiezingen.
- Naturalisatie, Rijkswet op Nederlanderschap.
- Wegenverkeerswet (voor het uitgeven van rijbewijzen).
- Algemene verordening gegevensbescherming.
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPb).
- Paspoortuitvoeringsregeling PUN.

- Europese eIDAS-verordening.

Tevens de voorbereiding op nieuwe wettelijke taken:

- Omgevingswet
- Wet digitale overheid
- Wet open overheid
- Vernieuwing van de Archiefwet
- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
- Doorontwikkelingen in samenhang van de GEO-basisregistraties vanuit BZK (Dis-GEO)

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Geen.

3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie

Wat willen we bereiken?

Een goed functionerende wendbare organisatie.

Doelen

3.2.1 De organisatie heeft de informatie en het advies dat nodig is om besluiten te nemen

De organisatie heeft de informatie en het advies dat nodig is om besluiten te nemen.

Beoogde resultaten

- Adviseren en sturing geven aan de organisatie over de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen zodat de organisatie effectief is in het oplossen van vraagstukken.

Doelen

3.2.2 Externe financiering aantrekken

Externe financiering aantrekken om onze ambities te helpen realiseren.

Beoogde resultaten

- Geld waarmee andere doelen (met name subsidies) gerealiseerd kunnen worden.

Doelen

3.2.3 Een goede en veilige werkomgeving

Een goede en veilige werkomgeving met aandacht voor welzijn, gezondheid en vitaliteit. Een werkomgeving die goed aansluit bij de behoeften van de organisatie voor digitale communicatie, vergaderen en samenwerken en die tevens voldoet aan de veiligheidsvereisten die de overheid aan ICT stelt.

Beoogde resultaten

- We werken digitaal samen via een vergaderomgeving.
- Een fitte organisatie met aandacht voor welzijn, gezondheid en vitaliteit van onze medewerkers.

Met dit resultaat bereiken we een betrouwbare, veilig en herkenbare vergaderomgeving die noodzakelijk is om goed samen te werken met inwoners, ketenpartners en collega's. Met dit resultaat is ook het beheer en begeleiden van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie goed geregeld.

Doelen

3.2.4 Flexibele bedrijfsvoering

Een bedrijfsvoeringsfunctie die de organisatie ondersteunt door flexibel in te springen op de behoeften van de organisatie, met de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen.

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat ontwikkelingen en nieuwe wettelijke taken in de toekomst kan faciliteren (conform hernieuwd I-plan voor 2022 en verder).
- Een getransformeerde en doorontwikkende organisatie/bedrijfsvoering waarbij we onderzoek doen naar het (huidige) organisatiemodel.
- Uit onderzoek moet blijken of we Bedrijfsvoeringonderdelen slimmer/efficiënter kunnen organiseren. Uitkomst is een goed toegeruste medewerker die tevreden (samen) werkt binnen de fysieke en mentale werkomgeving.

Doelen

3.2.5 De organisatie is in control

De organisatie is in control.

Beoogde resultaten

- Collegeverklaring en ENSIA op orde.
- Goedkeurende accountantsverklaring.
- Rechtmatigheidsverantwoording.

Doelen

3.2.6 Huis van de Stad

Het stadhuis is een multifunctioneel gebouw.

Beoogde resultaten

- Startpunt en Stadhuis zijn ook beschikbaar voor maatschappelijke activiteiten.

Doelen

3.2.7 ICT voor minimaal de huidige wettelijke taken

De ICT omgeving is zodanig ingericht en opgezet dat het de organisatie in staat stelt om minimaal de huidige wettelijke taken uit te voeren. De ICT omgeving voldoet aan de eisen die de wet- en regelgeving aan gemeentelijke ICT stelt.

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken te kunnen uitvoeren. We doorstaan landelijke audits (ENSIA e.d.) en andere landelijke verantwoording aan het Rijk.

Dit resultaat betreft het in stand houden van het huidige applicatielandschap. Er is daarbij een jaarlijks structureel tekort op lopende verplichtingen ontstaan.

- Een applicatielandschap dat tijdig, rechtmatig en toekomstgericht vervangen wordt om minimaal de wettelijke taken te kunnen uitvoeren.

De aard van dit resultaat is het vervangen van applicaties die omwille van aflopende contracten en technologische ontwikkelingen (overstap naar cloud) moeten plaatsvinden. De vervangingen zelf zijn daarmee onvermijdelijk, in het kader van rechtmatigheid en het kunnen voldoen aan onze wettelijke taken. Het tijdig vervangen van de applicaties voorkomt de volgende risico's:

- Continuïteitsproblemen bij de uitvoering van taken door verouderde applicaties.
- Veiligheidsrisico's, doordat publiek bekende veiligheidslekken niet meer worden opgelost.
- Het ontbreken van functionaliteiten om gemeentelijke taken uit te voeren en te voldoen aan wettelijke eisen.
- Applicatie kunnen niet meer goed onderling samenwerken.

Met dit resultaat leveren we een bijdrage aan een wendbare organisatie.

- ICT-infrastructuur die afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken te kunnen uitvoeren.

Doorlopend de ICT-infrastructuur leveren en up to date houden zodat de collega's hun werk kunnen blijven doen. Het betreft noodzakelijke investeringen in ICT-Middelen en de beveiliging daarvan.

- Laptopmanagementsoftware + WIFI locatie Startpunt.

Laptop managementsoftware stelt ons in staat om beter op security issues te acteren doordat we met een minimale extra beheerslast alle laptops tegelijk op afstand kunnen voorzien van belangrijke beveiligingsupdates en nieuwe noodzakelijke software.

Met WIFI op het Startpunt is het digitale contact met inwoners, ketenpartners en collega's mogelijk.

Doelen

3.2.8 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Team Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van wettelijke taken van andere teams.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Op een aantal functies ervaren we, net als vele andere werkgevers, een krapte op de arbeidsmarkt (denk aan vakgebieden als ruimtelijke ontwikkeling, ICT en juridisch). Het bouwen van een wendbare organisatie wordt medebepaald door het binden en boeien van gekwalificeerde en competente medewerkers..
- Hoge ambities die niet allemaal uitvoerbaar zijn met inzet van de huidige bedrijfsvoering, waardoor tekorten in de PIOFACH-functie de haalbaarheid van de ambities frustreren.
- Door beperkte of juist te veel gedifferentieerde aansturing kan er een samenloop van gelijktijdige activiteiten ontstaan met als mogelijk gevolg noodzakelijke prioritering en vertragingen.

- De hoeveelheid interne en externe ontwikkelingen waaronder wettelijk wijzigingen volgen zo snel op dat er te weinig mensen en middelen zijn om ze uit te voeren. Er kan hierdoor spanning ontstaan op het op orde brengen van het beheerproces. Dit kan impact hebben op de gewenste gedragsverandering naar meer wendbare medewerkers.

3.3 Slimme inzet van middelen

Wat willen we bereiken?

Mede financieren door bijdragen/belastingen van de stad, slimme inzet van middelen en effectief risicomanagement.

Doelen

3.3.1 Beleidseffectiviteit voor alle programma's wordt vergroot. Specifiek onderdeel van beleid risicomanagement is bewust verzekeren (risicostrategie met reële verzekeringspremies)

Beleidseffectiviteit voor alle programma's wordt vergroot (zie ook in control komen paragraaf bedrijfsvoering). Specifiek onderdeel van beleid risicomanagement is bewust verzekeren (risicostrategie met reële verzekeringspremies).

Beoogde resultaten

- Risicomanagementbeleid is bestuurlijk vastgesteld en geïmplementeerd, waarbij bestuur en het ambtelijk apparaat meer bewust worden gemaakt van risico's en te nemen beheermaatregelen als onderdeel van het in control komen.

Doelen

3.3.2 De mogelijkheid om extra belastingen te heffen en extra inkomen te generen

De mogelijkheid om extra belastingen te heffen en extra inkomen te generen.

Beoogde resultaten

- Lobby naar Den Haag om de wettelijke basis voor extra belastinginkomsten te verruimen.

Doelen

3.3.3 Een lage/lagere rente levert een lagere rentelast op in dit programma's

Een lage/lagere rente levert een lagere rentelast op in dit programma's.

Beoogde resultaten

- Strategie ontwikkelen kort en lang vreemd geld. Optimaal kort geld aantrekken, wat rente oplevert en afwegen om lang geld aan te trekken eind dit jaar en/of volgend jaar.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Door een stijging van de kapitaalmarktrente kunnen middelen niet toereikend zijn om de geplande meerjaren investeringen uit te kunnen voeren.
- De landelijke wetgever geeft gemeenten geen bevoegdheden om via nieuwe belastingen extra inkomen te genereren.

Algemene informatie programma 3

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 3 Bestuur en organisatie:

- Demografische druk
- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- WOZ-waarde woningen
- Woonlasten eenpersoonshuishouden
- Woonlasten meerpersoonshuishouden

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader transparante overheid

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening elektronische bekendmaking Wageningen (2013)
- Verordening Rekenkamer (2016)
- Reglement van orde van de raad (2017)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (2008)
- Inspraakverordening (2006)
- Referendumverordening Wageningen, raadgevend (2006) en raadplegend (2015)
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2003)
- Verordening burgerinitiatief (2003)
- Legesverordening

Beleidsnota's

- Notitie en meetlat burgerparticipatie (2013)
- Notitie het Nieuwe Werken en Dienstverlening (2012)
- Beleid Informatieveiligheid en Privacy (2019)
- Communicatiebeleid (2011)
- Integriteitsbeleid Gemeente Wageningen (2016)

Beleidskader P&C-cyclus

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening (water)toeristen-belasting 2020
- Verordening parkeerbelastingen 2020
- Verordening hondenbelasting 2020

- Verordening onroerendezaak-belastingen 2020
- Verordening precariobelasting kabels en leidingen 2017 en 2016
- Financiële verordening gemeente Wageningen 2022
- Controleverordening gemeente Wageningen, ex art. 213 Gemeentewet (2008)

Beleidsnota's

- Notitie reserves en voorzieningen gemeente Wageningen 2015
- Nota houdbare Wageningse gemeentefinanciën 2017
- Beleidsnota vaste activa (2006)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partij is betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

De BNG, de Bank Nederlandse gemeenten.

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Het betalingsverkeer van Wageningen verloopt vooral via deze bank. Veruit het grootste deel van onze langlopende leningen is eveneens bij de BNG afgesloten. We zijn medeaandeelhouder en ontvangen op grond hiervan een jaarlijks dividend van de bank. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.

Wat mag het kosten?

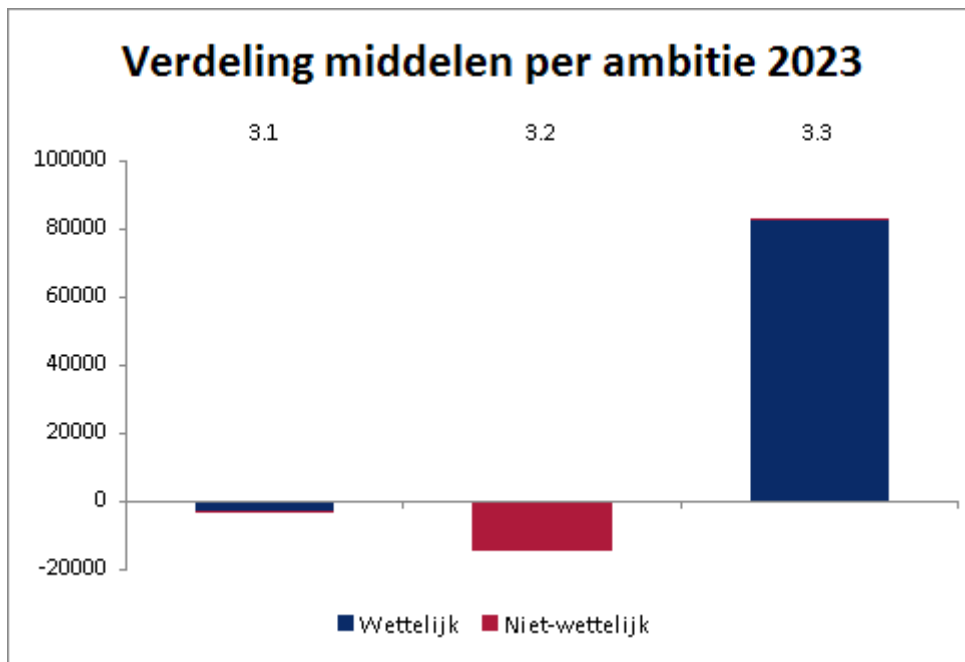
De lasten, baten en het saldo van het programma Bestuur en organisatie zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Totale lasten	25.486	19.758	19.775	20.151	20.436	21.665
Totale lasten	84.601	78.499	84.901	90.023	94.373	96.697
Totaal saldo	59.115	58.741	65.126	69.872	73.938	75.033

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	
LASTEN							
3.1	Transparante overheid	3.838	3.886	3.634	3.908	3.961	4.395
3.2	Een goed functionerende wendbare organisatie	13.152	15.222	15.317	15.486	15.684	16.449
3.3	Slimme inzet van middelen	8.496	554	824	757	790	821
Totale lasten		25.486	19.662	19.775	20.151	20.436	21.665
BATEN							
3.1	Transparante overheid	675	533	474	768	762	973
3.2	Een goed functionerende wendbare organisatie	953	484	629	650	672	691
3.3	Slimme inzet van middelen	82.972	77.387	83.798	88.604	92.939	95.033
Totale baten		84.601	78.403	84.901	90.023	94.373	96.697
SALDO		59.115	58.741	65.126	69.872	73.938	75.033

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):

Toelichting bij grafiek: Ambitie 3.2 Een goed functionerende wettelijke organisatie is in bovenstaande grafiek volledig als niet-wettelijk gecategoriseerd. Dit omdat het vrij bewerkelijk is om binnen bedrijfsvoeringstaken onderscheid te maken tussen welk gedeelte van de taken ondersteunend is aan wettelijke en welk gedeelte van de taken ondersteunend is aan niet-wettelijke taken.